

Tilat tarpeen mukaan

Maija-Liisa Kalhama

Oli torstaiamu, elokuun ensimmäinen päivä 1974, kun astelin jännittynein mielin Turun yliopiston Vesilinnan mäen alapuolella sijaitsevalle Kasarmialueelle. Siellä punaisessa tiilirakennuksessa, joka oli aikaisemmin toiminut kasarmin hevosvaljaiden säilytys- ja kunnostuspaikkana, tuli sijaitsemaan uusi työpaikkani (kuva alla). Uusi työ jännitti tietysti. Jännitystä lisäsi sekin, että olin menossa työpaikkaan, joka oli vasta perustettu, ja josta kukaan ei osannut sanoa paljon muuta kuin, että se on siirtolaisuuden ja muuttoliikkeiden tutkimuslaitos. ”Mitä kaikkea tämä pitää sisällään, jää nähtäväksi”, sanoi prof. Niitemaa työhaastattelun jälkeen.

Siirtolaisuusinstituutille oli osoitettu tiilirakennuksesta kaksi vierekkäistä huonetta. Toimimme alkuun historian laitoksen ja myöhemmin taloustieteen laitoksen kanssa rinnakkain. Meitä työntekijöitä tässä uudessa laitoksessa oli kaksi, johtaja ja minä. Paljon muuta ei sitten ollutkaan. Huoneissa ei ollut kalusteita, kynät ja kaikki muukin tarpeellinen

puuttui. Kolme puhelinta meillä kuitenkin oli. Johtajalla ja minulla oli yhteinen numero ja johtajalla lisäksi ns. punainen puhelin, joka yhdistyi vain hänen huoneeseensa. Ensimmäinen tehtävämme olikin ryhtyä hankintoihin. Se kaikki oli hyvin jännittävää ja mukaansa tempaavaa. Minulle toimistosihteerinä toimineelle, ostettiin sähkökäyttöinen IBM-kirjoituskone, joka ns. pallokoneena oli aikansa huippu. Turussa sellaisia ei tiettävästi ollut kuin yhdellä TYKSin osastosihteerillä, joten kävin hänen luonaan saamassa opastusta koneen käytössä. Hyvin nopeasti henkilömäärä alkoi kasvaa, ensin ns. virastotyöntekijöillä, sittemmin toimistovirkailijalla ja erilaisilla projektityöntekijöillä. Tilamme alkoivat osoittautua riittämättömiksi henkilökunnan kasvessa ja toimintojen monipuolistuessa. Saimmekin ensi vaiheessa käyttööme rakennuksen koko toisen päädyn, yhteensä neljä huonetta. Nopeasti täytimme nämäkin tilat, kun erilaiset kokoelmat (arkisto, kirjasto, omat julkaisut, näyttelytoiminta jne) alkoivat kasvaa ja kehittyä.

Uusista tiloista olikin koko ajan käyty neuvottelua ja niinpä syksyllä 1980 muutimme osoitteeseen Piispankatu 3 (kuva alla). Aikaisempaan verrattuna meillä oli nyt ruhtinaalliset olot.

Maija-Liisa Kalhama on instituutin eläkkeellä oleva hallintopäällikkö.

Oli iso kokous- ja arkistohuone, useita työhuoneita ja riittävän tuntuisesti säilytystilaa. Mutta mutta, henkilömäärä lisääntyi edelleen, tutkijoita tuli koko ajan lisää, tilaa vaativa näyttelytoiminta suorastaan rehoitti. Niinpä meille kunnostettiin lisätilaa vieressä olleesta, ensi silmäyksellä hyvin kehnosta, maapohjaisesta tilasta. Siitä tuli kuitenkin aivan loistava lisä, samalla kaikki käytössämme olleet muutkin tilat kunnostettiin ja tehtiin lähes 10 uutta tutkija- ja toimihenkilöhuonetta. Yläkeran melko huonokuntoisesta tilasta saimme oivallisen säilytystilan jatkuvasti kasvaville kokoelmille ja omalle vilkkaalle julkaisutoiminnalle.

Piispankatu 3:ssa instituutti sitten toimi aina vuoteen 2002 asti, jolloin laitos muutti osoitteen Linnankatu 61 (kuva alla).

Minä olin mukana tekemässä muuttoa, mutta kokemukseni tämän tilan toimivuudesta jäivät kolmeen kuukauteen. Lähdin eläkkeelle ja mieleeni jäi käsitys hieman sokkeloisesta ja tunkkaisesta tilasta, jossa instituutti kuitenkin toimi vuoteen 2008 kokien siellä mm. pelottavan tulipalon.

Nykyinen toimitila osoitteessa Eerikinkatu 34 hurmaa jo ulkonäöllään (kuva alla). Kovin usein en ole siellä vierailut, mutta tila antaa erittäin viihtyisän ja toimivan käsityksen. Tekee mieli sanoa, että tämä tila istuu kuin ”hansikas käteen” instituutin toimintalinjoihin.

Eerikinkadulla instituutilla on hyvät näyttelytilat. Yllä kuva Amerikka-huoneesta.